

สรุปผลโครงการอบรมวินัย ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ภายใต้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมอาคารอุบัติเหตุฉุกเฉิน

๑) การจัดลำดับอาวุโสในราชการ (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๐๔/๑๑๘๔ ลว.๑๗ ต.ค.๒๕๖๓)

๑. ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่า
๒. ระดับเดียวกัน แต่ได้รับแต่งตั้งก่อน
๓. ระดับเดียวแต่งตั้งพร้อมกัน แต่เงินเดือนสูงกว่า
๔. เงินเดือนเท่ากัน แต่อายุราชการมากกว่า
๕. อายุราชการเท่ากัน แต่เครื่องราชฯ สูงกว่า
๖. เครื่องราชฯ ชั้นเดียวกัน แต่ได้รับในชั้นนั้นก่อน
๗. เครื่องราชฯ ชั้นเดียวกัน/พร้อมกัน แต่อายุตัวแก่กว่า

๒) คำว่า “วินัย” พิจารณาได้ ๒ ความหมาย

๑. หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนความประพฤติ ที่ทางราชการกำหนดให้ข้าราชการ/จนท. จะต้องยึดถือและปฏิบัติ

๒. หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่ข้าราชการ/จนท. แสดงออกมาในทางที่ถูกที่ควรอันเป็นการควบคุมตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่ถูกระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือแบบแผนที่ทางราชการกำหนดไว้

๓) ความสำคัญของวินัย

๑. มีความสำคัญต่อรัฐบาล ข้าราชการ/จนท. ของรัฐบาล ในการบริหารราชการแผ่นดิน หากไม่มีวินัยจะทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ

๒. มีความสำคัญต่อตัวข้าราชการพลเรือน วินัยเป็นเครื่องมือที่นำคนไปในทางที่ดี ถ้าข้าราชการพลเรือนมีวินัย ย่อมมีความรับผิดชอบและผลงานมีประสิทธิภาพ ะส่งผลให้มีความดีความชอบ และมีความก้าวหน้าในราชการ

๓. มีความสำคัญต่อผู้บังคับบัญชา หากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีวินัยดีพอ งานก็จะล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ผู้บังคับบัญชาจะต้องรับผิดชอบ

๔) จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัย

๑. เพื่อประโยชน์ของราชการ
๒. เพื่อความเจริญ/ความสงบเรียบร้อยของราชการ
๓. เพื่อให้ราชการดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อชื่อเสียงของทางราชการ

ดังนั้น ขอบเขตวินัย จึงควรอยู่ภายในกรอบแห่งความมุ่งหมายดังกล่าว การกระทำใดของข้าราชการ/จนท. ที่ไม่มีผลกระทบต่อจุดมุ่งหมายการกระทำนั้นก็ไม่ควรจะอยู่ในข่ายผิดวินัย

๕) การกระทำผิดวินัย คือ มีผลกระทบ...

๑. ต่อประเทศชาติ/ความมั่นคง
๒. ต่องานราชการ
๓. ต่อประชาชน
๔. ต่อชื่อเสียง/ภาพลักษณ์ของทางราชการหรือเจ้าหน้าที่

■ การเสริมสร้างและพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจการจูงใจ การเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

■ การป้องกันการกระทำผิด หมายถึง การเอาใจใส่สังเกตการณ์ และการขจัดเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย ในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณี

■ การดำเนินการทางวินัย หมายถึง การดำเนินการทั้งหลายที่กระทำเป็นวิธีการตามกฎหมาย เช่น เมื่อข้าราชการพลเรือนมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ได้แก่ การสืบสวนหรือสอบสวนการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษการสั่งลงโทษหรืองดโทษการดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณาความผิด เช่น ให้พักราชการหรือให้ออกจากราชการ ไว้ก่อน

■ ผู้มีหน้าที่ในการดำเนินการทางวินัย

๑. ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ
๒. ผู้สืบสวน/ผู้สอบสวน/ผู้พิจารณาความผิดและกำหนดโทษ
 - กรรมการสืบสวน/สอบสวน
 - ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ
 - ผู้ตรวจสำนวน
 - ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗
 - อ.ก.พ. (จังหวัด/กรม/กระทรวง)
๓. ผู้ส่งลงโทษ หรืองดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง

บทบาทและจรรยาบรรณของผู้ดำเนินการทางวินัย

■ ความรวดเร็ว “การให้ความยุติธรรมช้าเป็นการไม่ให้ความยุติธรรม”

■ ความยุติธรรม

- นิติธรรม : เป็นไปตาม กม./กฎเกณฑ์ ของข้อห้าม/ข้อปฏิบัติ
- ภาวะวิสัยธรรม : ข้อถูกผิด หรือข้อเท็จจริง ผิดจริงหรือไม่
- เทียงธรรม : คือ ตรงไปตรงมา ว่าไปตามที่ถูกหรือผิด
- เป็นธรรม : ไม่เลือกปฏิบัติ และเสมอภาค
- มโนธรรม : คำนึงถึงจิตสำนึกถูกต้อง เหมาะสม

■ ปราศจากอคติ : ไม่ลำเอียงเพราะ รัก/ โกรธ/เกลียด/โง่เขลา/กลัว

■ ลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด : ตามมาตรฐานของ กม./มติ ครม.

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และข้อกำหนดกรณีกระทำผิดวินัย

อย่างร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ขอส่วนราชการ (กรม) (สำหรับพนักงานราชการ)

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.๒๕๓๗ (สำหรับลูกจ้างประจำ)

ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัยการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของพนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ (ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป) (หนังสือ สธ ๐๒๐๘.๐๔/ว ๕๙๕ ลว.๒๐ ก.ย.๒๕๖๑)

พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (หมวดวินัย การรักษาวินัย)

ผลกระทบจากการถูกลงโทษทางวินัย

๑. จิตใจ/ครอบครัว/ชื่อเสียง
๒. เงินเดือน
๓. บำเหน็จ/บำนาญ
๔. คดีอาญา/คดีแพ่ง
๕. คุณสมบัติการกลับเข้ารับราชการ

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการ ว่าขณะรับราชการได้กระทำ หรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อ ผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้นั้นหรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ก่อนออกจากราชการว่าในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายใน ๓ ปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษวินัย และการรักษาวินัย ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑

มาตรา ๘๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๘๒(๑) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรมซื่อสัตย์ คือ ตรงไปตรงมา ,ไม่คดโกง, ไม่หลอกลวง สุจริต คือ ที่ดีที่ชอบตามคลองธรรม เที่ยงธรรม คือ ไม่ลำเอียง

มาตรา ๘๒(๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
ระเบียบแบบแผนของทางราชการ

“ แบบแผน ” คือขนบธรรมเนียมที่กำหนดไว้ หรือ เคยประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา

๑. เป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการทั่วไป
๒. กำหนดหน้าที่ทั่วไปที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม
๓. ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

- ระเบียบลงชื่อมาปฏิบัติราชการ/เวลาทำงาน
- ระเบียบการลาหยุดราชการ
- ระเบียบการไปต่างประเทศระหว่างการลาหรือวันหยุดราชการ

การไปต่างประเทศระหว่างการลาหรือวันหยุดราชการ (ระเบียบการลาฯข้อ ๑๓)

ข้าราชการซึ่งประสงค์จะไปต่างประเทศ ในระหว่างการลาตามระเบียบนี้ หรือใน ระหว่างวันหยุดราชการให้เสนอขออนุญาต ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนราชการ (ผวจ.) การอนุญาตของหัวหน้าส่วนราชการ ตามวรรคหนึ่งเมื่ออนุญาตแล้วให้รายงานปลัดกระทรวงทราบด้วย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๙ วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการ ตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ข้าราชการปฏิบัติงานที่สำนักงาน ยกเว้น

๑. เดินทางไปราชการ ใน/นอก ประเทศ
๒. ได้รับอนุญาตการลา
๓. ครม. มีมติให้ไปได้ โดยไม่ถือเป็นวันลา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.๒๕๕๕ มี ๑๑ ประเภท

๑. การลาป่วย
๒. การลาคลอดบุตร
๓. การลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร
๔. การลากิจส่วนตัว
๕. การลาพักผ่อน
๖. การลาอุปสมบทหรือการลาไปประกอบพิธีฮัจย์

๗. การลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเข้ารับการเตรียมพล
๘. การลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน
๙. การลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
๑๐. การลาติดตามคู่สมรส
๑๑. การลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

มาตรา ๘๒(๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะเอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ

มาตรา ๘๒(๔) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของ ทางราชการจะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญช้ายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

ผู้บังคับบัญชา มี ๒ ประเภท

๑. ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๘๖๕/๒๕๖๕ ลว. ๒๑ ก.ค. ๒๕๖๕ เรื่องมอบหมายข้าราชการเป็นผู้บังคับบัญชา : - นพ.สสจ./สสอ. - ผอ.รพศ/รพท/รพช. - ผอ.รพ.สต./ผอ.สอ.เฉลิมพระเกียรติ

ผบ.ตามสายงานการควบคุมดูแลเช่น-หัวหน้ากลุ่ม / กลุ่มงาน / ฝ่าย - รอง ผอ. / ผช.ผอ. - หัวหน้างาน
 มาตรา ๘๒ (๕) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

- คำว่า “ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ” หมายถึง ต้องอุทิศหรือสละเวลาทั้งหมดเพื่อปฏิบัติราชการตามที่ราชการต้องการ รวมทั้งเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็น จะต้อง ให้ราชการปฏิบัตินอกเวลา
- “ละทิ้งหน้าที่ราชการ” หมายถึง ไม่อยู่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ซึ่งได้แก่การไม่มายังสถานที่ราชการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ปฏิบัติ รวมทั้งการมายังสถานที่ราชการแล้วไม่อยู่ปฏิบัติงานละทิ้งไปไม่อยู่ในสถานที่ที่ควรอยู่
- “ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ” หมายถึง มาอยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่สนใจไปธุระ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ปล่อยให้งานค้างค้ำ
- “ขาดราชการ” หมายถึง ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ตั้งแต่ครั้งวันเป็นต้นไป กฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ.๒๕๕๒ ข้อ ๘(๔) ในครั้งปีที่แล้วมา ต้องไม่ขาดราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- “หนีราชการ” ไม่มาปฏิบัติราชการตามหน้าที่ และไม่ได้รับอนุญาตการลา ม.๑๖ พระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือนฯ พ.ศ.๒๕๓๕ ข้าราชการที่...หนีราชการ ห้ามมิให้จ่ายเงินเดือน... สำหรับวันที่หนีราชการ

มาตรา ๘๒(๖) ต้องรักษาความลับของทางราชการ

- คำว่า “ความลับ” หมายถึง เรื่องราวที่ไม่พึงเปิดเผย
- ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดชั้นความลับ ของทางราชการไว้เป็น ๓ ชั้น คือ ลับที่สุด ลับมาก และลับ

มาตรา ๘๒(๗) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

พฤติกรรมที่ไม่สุภาพเรียบร้อย

๑. แสดงออกด้วยกิริยา ท่าทาง
๒. แสดงออกด้วยคำพูด
๓. แสดงออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์
๔. แสดงออกด้วยลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๘๒(๘) ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

มาตรา ๘๒(๙) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๔๙

มาตรา ๘๒(๑๐) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนให้เสื่อมเสีย

การกระทำประพฤติดีเสื่อมเสีย

๑. ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและ เกียรติศักดิ์ของตน
๒. สักขมรู้สึกรังเกียจหรือรับไม่ได้
๓. กระทำโดยเจตนา

ข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องไม่กระทำการอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้

มาตรา ๘๓

มาตรา ๘๓(๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าการรายงานเท็จด้วย

- มีการรายงาน อาจด้วยวาจา/หนังสือ/วิธีอื่นใด จะเป็นการรายงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หรือจะขออนุญาตหรือขออนุมัติ หรือ เพื่อทราบ
- รายงานเป็นเท็จ คือ ไม่เป็นความจริงทั้งหมด/บางส่วน
- ไม่เป็นความจริง/ปกปิดข้อความที่ควรต้องบอก
- รายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

มาตรา ๘๓(๒) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

- ต้องเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ การที่ข้าราชการ ร้องเรียน/ร้องทุกข์/ขอความเป็นธรรม ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- เป็นการกระทำที่ข้ามผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายเหนือตนตั้งแต่ลำดับหนึ่งขึ้นไป

มาตรา ๘๓(๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

- ประโยชน์ คือ อาจเป็นทรัพย์สินเงินทองหรือการอื่นใด เช่น สิทธิบางอย่าง/บริการพิเศษ
- การหาประโยชน์ กับอำนาจหน้าที่ต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน

มาตรา ๘๓(๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

๑. ความหมายทั่วไป คือ การกระทำที่ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวัง หรือกระทำไปโดยพลั้งเผลอ หลงลืม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. ความหมายทางกฎหมายอาญา กระทำโดยประมาท ได้แก่ กระทำ ความผิดมิใช่โดยเจตนาแต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

มาตรา ๘๓(๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

หาผลประโยชน์โดยทำด้วยตนเอง หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ

- อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม นั้น จะต้องพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ราชการของข้าราชการผู้นั้น
- เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ หมายถึง ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญตามตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๘๓(๖) ต้องไม่เป็นการจัดการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

- ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น กรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการ
- การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือ เป็นผู้มีส่วนในห้าง หุ้นส่วน โดยมีได้เข้าไปจัดการงานในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรานี้

มาตรา ๘๓(๗) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการ กลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ “กลั่นแกล้ง” คือ หาความไม่ดีใส่ให้ แกล้งใส่ความ

“กดขี่” คือ การข่มให้อยู่ในอำนาจ

“ข่มเหง” คือ ใช้กำลังรังแก แกล้งทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

การกดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๘๓(๘) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ล่วงละเมิดทางเพศ คือ ล่วงเกิน, ฝ่าฝืนจารีต

ประเพณี, ฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น การทำอนาจาร, ข่มขืนกระทำชำเรา

คุกคามทางเพศ คือ ทำให้หวาดกลัว,แสดงอำนาจด้วยกิริยา หรือวาจา ให้หวาดกลัว

กฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑. กระทำการ ต่อข้าราชการ/ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

๒. เกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ

๓. ผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอม/เดือดร้อนรำคาญ โดยกระทำการ ดังต่อไปนี้

๑. ด้วยการสัมผัสทางกายที่มีไปในทางเพศ เช่น จูบ โอบกอด จับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

๒. ด้วยวาจาที่สื่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

๓. ด้วยอากัปกิริยาที่สื่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญา หรือ สัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น

๔. แสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ที่สื่อไปใน ทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือ การสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

๕. แสดงพฤติกรรมอื่นใดที่สื่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ

มาตรา ๘๓(๙) ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

“ดูหมิ่น” หมายถึง สบประมาท ดูถูกว่าไม่ดี

“เหยียดหยาม” หมายถึง ดูหมิ่น ดูถูกหรือรังเกียจโดยเหยียดให้ต่ำลง เช่น เหยียดหยามคนลงเป็นสัตว์

“กดขี่” หมายถึง ข่มให้อยู่ในอำนาจของตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

“ข่มเหง” หมายถึง ใช้กำลังรังแก

มาตรา ๘๕

การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

ประมวลกฎหมายอาญา “โดยทุจริต” หมายถึง เพื่อ แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น

- คำว่า “มิชอบ” หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือตามทำนองคลองธรรม หรือไม่เป็นไปตามทางที่ถูกต้อง
- คำว่า “การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ” หมายความว่า การเรียกค่าตอบแทนโดยมิชอบในการปฏิบัติหรือเพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ราชการ แม้เนื้อหาการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไปโดยถูกต้อง
- คำว่า “ประโยชน์ที่มิควรได้” หมายความว่า ประโยชน์ที่ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับ
- คำว่า “เพื่อ” ให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
- หมายถึง ผู้กระทำมีเจตนาให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แม้ผลของการกระทำจะยังมิได้เกิดขึ้น เช่น พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ กำลังนำยาพิษจะไปฉีดให้ผู้ป่วยซึ่งโกรธเคืองกัน แต่ยังไม่ทันได้ ฉีดถูกจับได้เสียก่อน ถือว่า เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว

มติ ค.ร.ม.เมื่อวันที่ ๒๑ ธ.ค.๒๕๓๖ (นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลว. ๒๔ ธ.ค.๒๕๓๖)

- การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริต

ควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ

- การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ
มาตรา ๘๕(๒) ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดย ไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหาย แก่ราชการอย่างร้ายแรง

- การละทิ้งหน้าที่ราชการไม่จำกัดเวลามากน้อย
- โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นั้น พิจารณาจากพฤติการณ์ สาเหตุ และเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องละทิ้งหน้าที่ราชการ
- เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และเป็นผลโดยตรงจากการละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

มาตรา ๘๕(๓) ละทิ้งหน้าที่ หรือทอดทิ้งหน้าที่ในคราวเดียวกัน เป็น เวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ โดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบของทางราชการ

- การละทิ้งหน้าที่ราชการต่อเนื่องโดยไม่ได้มาหรือไม่ได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเลยเป็นเวลาเกิน ๑๕ วัน คือตั้งแต่ ๑๕ วันครั้ง ขึ้นไป
- การนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการในกรณีที่มีวันหยุดราชการอยู่ในช่วงกลางของเวลา ต้องนับวันหยุดราชการนั้นเป็นวันละทิ้งหน้าที่ติดต่อกันด้วย

มติ ค.ร.ม.เมื่อวันที่ ๒๑ ธ.ค.๒๕๓๖ (นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลว. ๒๔ ธ.ค.๒๕๓๖)

- การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหน้าที่ ติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาอีกเลย ควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ

- การมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุ ลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ

มาตรา ๘๕(๔) กระทำการอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง

๑. ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตน หรือของทางราชการอย่างรุนแรง
๒. สักคมั่วสุมหรือเป็นทึบหรือเป็นที่รังเกียจของสังคมเป็นอย่างมาก
๓. กระทำโดยมีเจตนาชั่วร้าย

ตัวอย่างการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๑. ประพฤติตนเป็นคนเสเพล
๒. เสพของมีเงินมาจนไม่สามารถครองสติได้
๓. หมกมุ่นในการพนัน
๔. กระทำอนาจาร
๕. มีความสัมพันธ์ฉ้อฉล
๖. กระทบความผิดอาญา
๗. ปลอมลายมือชื่อไปหาประโยชน์
๘. เบิกเงินเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์/สวัสดิการ เท็จ
๙. เบิกค่าเช่าบ้านเท็จ
๑๐. เรียกรับเงินในการสอบและคัดเลือกเข้าทำงาน

มาตรา ๘๕(๕) ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ช่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง คำว่า “ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ช่มเหง ประชาชนผู้ติดต่อราชการ” มีความหมายเช่นเดียวกับ มาตรา ๘๓(๙) คำว่า “ทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการ” คือ มีเจตนากระทำต่อร่างกายของผู้นั้น

มาตรฐานโทษ มติ ครม./กพ. /แนวทาง ก.พ.

(๑) เบิกเงินเท็จโดยเจตนา -ปลด/ไล่ออก นร ๐๗๐๙.๒/ว๘ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ (มติ ก.พ.)

(๒) ปลอมลายมือชื่ออื่นไปหาประโยชน์-ปลด/ไล่ออก นร ๐๕๐๕/ว๑๙๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ (มติ ครม.)

(๓) เบิกค่าเช่าบ้านเท็จ-ไล่ออก นร ๐๒๐๔/ว๖๑ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๑ (มติ ครม.)

(๔) ทุจริตฯ/ละทิ้งฯไม่กลับมาเลย-ไล่ออก นร ๐๒๐๕/ว๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

(๕) เรียกร้องเงินฝากเข้าทำงาน- ไล่ออก นร ๐๗๐๙.๓/ว๒ ลงวันที่ ๒๘ ก.พ.๒๕๓๘ (มติ กพ. ให้เท่ากับ ว๒๓๔)

(๖) การพนันประเภทที่ กม.ห้ามขาด-ปลด/ไล่ออก นร ๐๕๐๕/ว๑๒๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ (มติ ครม.)

(๗) การไม่ไปปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา (ย้าย/ช่วยราชการ) เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน -ปลด/ไล่ออก ลับ นร ๐๕๐๔๒/๒๐๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ (มติ ครม.)

(๘) แจ้งข้อมูลเท็จคุณสมบัติและผลงานบุคคลในการขอรับการประเมินบุคคล (อวช.เท็จ) สัดส่วน ผลงาน/ลอกเลียนผลงาน/นำผลงานคนอื่นมาเป็นของตนเอง/จ้างวานคนอื่นทำผลงานให้ โดยผลงาน มิใช่เป็นผลงานที่แท้จริงของตนเอง เข้าข่ายกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (นร ๐๗๐๗.๓/ว๕ ลว.๑๒ เม.ย. ๕๒ (มติ ก.พ.)

เหตุถูกสั่งให้ออกจากราชการ ๖ กรณี

๑. เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
๒. ขาดคุณสมบัติทั่วไป/ต้องห้าม
 - ไม่มีสัญชาติไทย - ไม่เลื่อมใสปกครองระบบประชาธิปไตย
 - ดำรงตำแหน่งการเมือง - ยังถูกสั่งพักฯ/ให้ออกไว้ก่อน
 - ล้มละลาย
 - เคยต้องรับโทษที่สุดให้จำคุกคดีอาญา (ยกเว้นประมาท/ลหุโทษ)
๓. ปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ
๔. หย่อนฯ-บกพร่อง-ประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ฯ

๕. มีมลทินหรือมัวหมอง

๖. ต้องรับโทษจำคุกที่สุดในความผิดประมาท/ลหุโทษ หรือ
ต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาลซึ่งยังไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลด
หรือไล่ออก

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ ... ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ลูกจ้างของส่วน
ราชการ หน่วยงานของรัฐ ฯลฯ

มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
ยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวน เอกสาร
หลักฐาน สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายใน ๓๐ วัน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่น
ฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนเอกสาร
หลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายใน ๓๐ วันเพื่อให้
ดำเนินการทางวินัยต่อไป

มาตรา ๙๓ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๙๑ ให้อัยการสูงสุดพิจารณาเพื่อ
ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน

มาตรา ๙๔ เมื่อผู้บังคับบัญชา...ได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้ว
ให้ผู้บังคับบัญชา...ผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่
ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่า
สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย ของคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา
แล้วแต่กรณี

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายใน ๓๐ วัน
นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชา...ได้รับ
แจ้งมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนตามมาตรา ๙๙ วรรคสอง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ถูก
กล่าวหาจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูล
ความผิด เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๘ แล้ว แต่ไม่ เป็นการ
ตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

มาตรา ๑๐๑ ผู้ซึ่งถูกลงโทษ ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน
นับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน
บุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษ ของผู้บังคับบัญชาตาม
กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้...

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษนำ คดีไปฟ้องต่อศาลปกครองโดยมิได้ฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ศาล
ปกครองแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิขอเข้ามาเป็นคู่กรณีใน
คดีด้วยได้